

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Περὶ ἀνεξιθρησκείας.

«Οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος Αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς Αὐτῷ ἔστι.»

(Πράξεις τῶν Ἀποστόλ. Ι', 9—35).

Εὐτυχῶς δὲν ζῶμεν πλέον κατὰ τὰς πλήρεις σκότους καὶ φρικώδεις ἐκείνας ἡμέρας, καθ' ἃς οἱ εἰς διαφόρους θρησκείας ἀνήκοντες κατεδίωκον ἀλλήλους ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν δοξασιῶν· δὲν ζῶμεν πλέον κατὰ τὰς στυγεράς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς ἕνεκα τῆς πίστεως αὐτῶν ἀνηλεῶς ἐρρίπτοντο ἐπὶ τῆς πυρᾶς γέροντες, ἄνδρες, γυναῖκες, παρθένοι· εὐτυχῶς παρῆλθον αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἐβλεπέ τις ἔλκοντας χάριν τῆς θρησκείας μαιοφόνον ξίφος ἀδελφοὺς κατ' ἀδελφῶν,

υἱοὺς κατὰ γονέων, ὑπηκόους κατὰ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, αἱ ἡμέραι, ἐν αἷς τῆς θρησκείας ἕνεκα ὁλόκληροι εἰρηνικοὶ λαοὶ ἐξεβάλλοντο ἐκ τῶν ἐμπρησθεισῶν πόλεων καὶ κωμῶν αὐτῶν, ἥ καὶ παντάπασιν ἐξηφανίζοντο ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, μυριάδες δὲ ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων ἐπνίγοντο ὑπὸ αἰμαβόρων χειρῶν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῶν. Εὐτυχῶς ἀντιπαρῆλθεν ὁ ἄγριος ἐκεῖνος αἰὼν, ὅτε ἐν ὀνόματι τῆς ἁγιωτέρας τῶν θρησκειῶν κατεπατοῦντο ἡ ἀλήθεια, ἡ φιланθρωπία, ἡ ἀρετή, ὅτε πρὸς χάριν δῆθεν τοῦ οὐρανοῦ ἐπράττοντο τὰ μᾶλλον καταχθόνια κακουργήματα, ὅτε, ἵνα τιμήσῃ τὰ θυσιαστήρια τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ, ἐμίαινον αὐτὰ διὰ θανάτου αἵματος ἀνηλεῶς σφαζομένα ἀνθρώπων, διὰ τοῦ αἵματος τῶν τέκνων καὶ τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁμως ἔτι

καὶ νῦν ἐπικρατεῖ δυστυχῶς παρὰ πολλὰς τῶν ἀνθρώπων πρόληψεις, πελλαχὺς ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν τῆς παιδικῆς ἡλικίας χρόνων ἐρριζωμένη. ὑποκρυβὸς τις δυσμένεια, ἵνα μὴ εἴπω μῖσος, κατὰ τῶν εἰς ἄλλα θρησκείματα ἀνηκόντων. Εἰσέτι ὑπάρχουσιν, οὐκ ὀλίγοι, εἴτινες ὑπὸ ἐσφαλμένων ἰδεῶν ἀποπλανώμενοι δὲν δύνανται ν' ἀγαπήσωσι καὶ τὸν ἐναρετώτερον ἄνθρωπον, ἂν μόνον ἐν ἀλλοτρίῳ ἀνετράξη θρησκείατι, βλέμματα δὲ εἰκτεροῦ, πολλαχὺς μάλιστα περιφρονήσεως βλέμματα, ῥίπτουσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄλλὰ διατί ὁ εἰκτος αὐτὸς, διατί ἡ περιφρόνησις αὕτη πρὸς τοὺς μὴ πρεσβεύοντας τὴν αὐτὴν μεθ' ἡμῶν θρησκείαν; Δὲν ἀνέχεται ὁ Θεὸς τὰς διαφορὰς ἐπὶ τῆς γῆς θρησκείας; Καὶ ἤθελον οὕτως ὑφίστασθαι ἄνευ τῆς θελήσεως Αὐτοῦ; Πρὸς τί ὁ εἰκτος καὶ ἡ περιφρόνησις; Εἰσὶν ἄρα γε τὰ ἔθνη, μισαλλοθρησκε, τὰ γεννηθέντα καὶ ἀνατραφέντα ἐν ἄλλῳ ἢ τῷ σῷ θρησκείᾳ, εὐκαταφρόνητα ἢ ἄξια καταδίκης, διότι οὐδέποτε ἐδόθη αὐτοῖς περιστάσις νὰ διδαχθῶσι καὶ γνωρίσωσι τὴν θρησκείαν, ἣν ἔχεις σύ;

Ἄφ' ἧς λαοὶ οἰκοῦσι τὴν γῆν ἀεῖποτε ὑπῆρξαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων θρησκείματα διαφορά. καὶ εἶνε δυνατόν τοῦτο ἄλλως νὰ γίνη; Ἡ φύσις, ἡ γεωγραφικὴ θέσις, τὸ κλίμα τῶν χωρῶν, ἐνθα οἱ λαοὶ κα-

τοικοῦσι, τὰ ἔθνη, τὰ ἔθιμα, τὸ εἶδος τῆς προσῆς καὶ αἱ γλώτται τῶν λαῶν, αἱ γνώσεις καὶ τὸ εἶδος τῶν ἀσχολῶν αὐτῶν ποσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων διαφέρουσιν, ὥστε ἀναγκασίως καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐπιγνώσεως καὶ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ ἀδύνατος καθίσταται ἡ ἐντελής συμφωνία.

Ἄλλὰ τί λέγω; Καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν τῶν χριστιανῶν λαῶν, εἴαν τις ἀκριβῶς ἐξετάτῃ, εἴτι δὲ πλέον καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν τῶν ὁμολογούντων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν χριστιανικὴν πίστιν, μετὰ τῶν μελῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἡ θρησκεία τοῦ ἐνὸς δὲν εἶνε ἐντελῶς ὁμοία τῇ τοῦ ἄλλου. καὶ ἂν πάντες τὰς αἰσας προσφερῶσι προσευχάς, τὴν αὐτὴν διδασκωνται κατήχησιν, τὴν αὐτὴν ἔχωσιν ἐξωτερικὴν λατρείαν, τὰ αὐτὰ ἀκολουθῶσιν ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα, πάλιν ἡ προσευχή, ἡ πίστις, ἡ λατρεία, τὸ ἔθιμον τοῦ ἐνὸς οὐκ ὀλίγον τῆς προσευχῆς τῆς πίστεως, τῆς λατρείας καὶ τοῦ ἔθιμου τοῦ ἄλλου διαφέρουσι. ὅτι ἕκαστος ἀποδίδωσι, κατὰ λόγον τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ δυναμείας, κατὰ λόγον τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας αὐτοῦ, ἰδίαν ἐννοίαν εἰς τὰς λέξεις προσευχῆς, πίστεως, λατρείας Θεοῦ, ἐξωτερικὰ ἔθιμα. Ἄλλ' εἴτι πρὸς εἴς καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος μετὰ βίλλει μετὰ τοῦ χρόνου τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ ἰδέας ἀνεπαισθή-

τως, ἐφ' ὅσον μεταβάλλονται ἢ ἀναπτύσσονται αἱ γνώσεις καὶ ἡ πεῖρα αὐτοῦ, ὥστε ὡς νεανίας ἔχει θρησκείαν, ἡγουν πίστιν, ὅλως ἀδιὰφορον ἐκείνης, ἣν εἶχε παῖς ὢν, ἀνὴρ δὲ καὶ γέρων γενόμενος φέρει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ πίστιν οὐσιωδῶς διαφέρουσαν ἐκείνης, μεθ' ἧς ποτε ὡς νέος εἰσῆρχετο ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ Ὑψίστου. Διότι ἀναντιρρήτως οὐχὶ τὰ ἔξω, οὐχὶ τὰ γράμματα τῶν συμβόλων καὶ αἱ τελεταὶ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὰ ἔσω καὶ τὰ περὶ τῶν συμβόλων καὶ τελετῶν αὐτῶν φρονήματα ἡμῶν ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ θρησκείαν· οὐχὶ οἱ ἐν τοῖς σχολείοις καὶ οἱ ἐν τοῖς ναοῖς διδασκόμενοι τύποι καὶ τὰ λόγια τῆς πίστεως, ἀλλ' ἡ μετὰ τῶν λογίων καὶ τῶν τύπων αὐτῶν συνδεομένη ἔννοια ἐστὶν ἡ ἀληθῆς πίστις· οὐχὶ τὸ νεκρὸν γράμμα, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἕκαστος ἐξ ἰδίας πείρας ἐδιδάχθη, ὅτι ἐν τοῖς ἀπαλοῖς τῆς νεότητος αὐτοῦ χρόνοις καὶ ἐν ἡλικίᾳ ὠριμωτέρᾳ οὐδολως ἔχει τὰς αὐτὰς θρησκευτικὰς ιδέας, καίτοι διατηρήσας ἀπαρασαλεύτως τὰ ἔξωτερικὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ γνωρίσματα, ἀφοῦ οὐδαμῶς ἀμφιβάλλεται, ὅτι ἡ διαφορὰ καὶ ἡ ποικιλία τῶν θρησκευτῶν παρὰ τοῖς διαφόροις τῆς γῆς λαοῖς ἔχει τὴν ὑπαρξίν της ἐν αὐτῇ τῇ διατάξει τοῦ Δημιουργοῦ, διὰτὶ ὁ μὴ ἀνεχόμενος τοὺς ἐ-

τέρως φρονοῦντας ἀξιοῖ ἵνα ἅπαντες οἱ θνητοὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσιν πίστιν; Διὰτὶ ἀπαιτεῖ πλειότερον ἢ ὅσον αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει; Διὰτὶ καταφρονεῖ, διὰτὶ ἀποφεύγει, διὰτὶ μισεῖ τὸν ὁμοίον του, ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν αὐτὴν θρησκείαν, ἐνῷ αὐτὸς ὁ Θεὸς οὔτε καταφρονεῖ, οὔτε ἀποφεύγει· οὔτε μισεῖ αὐτόν;

Εἶνε περίεργον, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν καταρχὰς πλήρεις προλήψεων κατὰ τῶν ἀλ, λοθρήσκων. Κατεφρόνουν τοὺς ἐθνικοὺς καὶ ἡτχύνοντο νὰ συγχρῶνται αὐτοῖς. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐπίστευε μάλιστα, ὅτι ἡ τοῦ Ἰησοῦ διδασκαλία ἠδύνατο καὶ ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μόνον τοῖς Ἰουδαίοις, οὐδαμῶς δὲ τοῖς ἐθνικοῖς, μεθ' ὧν οὔτε σχέσιν ἤθελε νὰ ἔχῃ, φοβούμενος μὴ μολύνῃ ἑαυτόν. Ἀλλ' οὐράνιον δράμα ἐδίδαξεν αὐτόν τὴν ἀλήθειαν, θεία δὲ φωνὴ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν λέγουσα· « Ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου ». (Πράξ. Ἀποστ. Ι', 15). Τότε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλους ἐξεφώνησε μετὰ πεποιθήσεως τοὺς θαυμαστοὺς καὶ συγκινητικοὺς τούτους λόγους· « Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος Αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος ἐν δικαιοσύνῃ· δεκτὸς Αὐτῷ ἐστίν. » (Αὐτόθι Ι', 34-35).

Ὅποια ἀνόσιος ἀποπλάνησις ἐ-

δέσποζεν ἄρα ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις, ὅτε Ἰουδαῖοι καὶ ἐθνικοὶ, ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν δοξασιῶν, κατεδίωκον ἀλλήλους σκληρότατα, ὅτε ἐθνικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι ἐβασάνιζον τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅτε οἱ χριστιανοὶ, τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν ἐπὶ τέλους διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ θριαμβεύσας κατὰ παντὸς διωγμοῦ, ἐκάκουν τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς πιστοὺς αὐτοὺς τηρητὰς τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, καὶ ἕνεκα τῆς θρησκείας μυριάδας αὐτῶν ἀπεστέρουν τοῦ ζῆν, ὅτε χριστιανοὶ ἐμίσουν χριστιανούς, ὡς ἁλλοδαποὺς ἔχοντας δοξάν περὶ θρησκευτικῶν τινῶν ζητημάτων, καὶ ἐπολέμουν κατ' αὐτῶν αἱματηροῦς καὶ ὤμοτάτους πολέμους, ὅτε καθολικοὶ κατὰ λουθηρανῶν καὶ καλβινιζόντων, ἢ οἱ λουθηρανοὶ καὶ καλβινίζοντες κατὰ καθολικῶν ἢ λαυνον ἀλλήλοις διὰ στήθους δολοφόνον ξίφος καὶ ἀπέπνιγον τὰ τέκνα ἀλλήλων!

Ὁ Θεὸς τοῦ αἰωνίου ἐλέους, ὦ Πάτερ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὦ Δημιουργέ, ἀτελεύτητον ἔχων τὴν πρὸς τὰ πλάσματά Σου ἀγάπην! Ταῦτα πάντα, ὡς οἱ πεπλανημένοι ἐν τῇ παραφροσύνῃ αὐτῶν ἔλεγον, ἐγένοντο πρὸς λατρείαν Σου, πρὸς τιμὴν Σου, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματός Σου πατρὸς Θεοῦ. Ἐσπυρον οἱ ἀνόσιτοι μεθ' ὑπερβαλλούσης καὶ φρικτῆς χαρᾶς τοὺς ἁλλοθρήσκους ἐπὶ τῶν καιομένων πυρῶν, μετὰ δὲ ταῦτα ἐτόλ-

μων νὰ αἰώσωσι πρὸς Σὲ τὸν Πανάγιον τοὺς ὑπὸ τῆς λύσσης καὶ τῆς χαιρεκακίας ἐξίσχοντας ὀφθαλμούς των! Ἐνέπηγον εἰς τὰ στήθη τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τὸ ξίφος, καὶ ἐτόλμων ἔπειτα νὰ ὑψόνωσι πρὸς Σὲ τὸν κοινὸν καὶ φιλοστοργεὶν Πατέρα, ἵνα προσευχηθῶσι, τὰς ἔτι ἀποσταζούσας τὸ αἷμα τῶν ἀθώων μισαιφόνους χεῖράς των! Ἐφερον ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας τὸ πῦρ εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τὰς πόλεις, ὅταν δὲ αἱ φλογες ἐξετείνοντο ἐπὶ μυριάδων τέως εὐδαιμονούντων οἰκῶν, ὅταν αἱ φωναὶ τῶν γερόντων, οἵτινες ἐξέπνεον ὑπὸ τὰ καπνίσοντα ἐρείπια, ὅταν οἱ κλαυθμυρισμοὶ τῶν θηλαζόντων, ἀπὸ καισμένων κοιτίδων ἐξερχόμενοι καὶ μετὰ τῶν ὀλοθυγμῶν ἀπηλπισμένων μητέρων ἀναμιγνυόμενοι, ἀνέβαινον μέχρι τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, αἱ στρατιαὶ τότε τῶν χριστιανῶν ἐμπρηστῶν ἱψάλλον ἐκ δι-αλειμμάτων μετὰ δεινῆς τῆς ψυχῆς ἀπαθείας: «Θεέ, Κύριε, Σὲ αἰνοῦμεν, Σὲ εὐλογοῦμεν, Σὲ δοξαζομεν εἰς τὸν αἰῶνα».

Ὅχι, ὅχι, τοιοῦτοι διωγμοὶ, τοιαῦτα μιὰρὰ ἔργα, τοιαῦτα ἀνθρωποσφαγίαι δὲν εὐηρέστουν τὸ Θεῖον. Καὶ ἐπίγειοι πατέρες, καὶ ἐπίγειοι μητέρες ἤθελον βεβαίως θρηνηλογῆσαι, ἂν ἔβλεπον τὰ τέκνα αὐτῶν ἀμειβαίως ἀποπνιγόμενα πρὸς ἀπόδεξιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς υἱικοῦ φίλτρου. Πῶς ἄρα δυνατόν εἶνε νὰ ὑ-

υποθέτῃ τις ὅτι ὁ οὐράνιος Πατήρ,
ἡ αἰωνία Ἀγάπη, εὕρισκε εὐαρέ-
στην τινά ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνο-
σιουργήμασι; (Ἔπεται συνέχεια)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Ἡ κατ' οἶκον ἀγωγή τῶν νηπίων.

Ἀνάγνωσις καὶ γραφή.

Συνεγίζοντες πρὸ περὶ τῆς πνευμα-
τικῆς διδασκαλίας τῶν νηπίων κε-
φάλαιον, θέλομεν πραγματευθῆ καὶ
περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσε-
ως, τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀριθμήσε-
ως.

Μετὰ λύπης παρατηροῦμεν ὅτι τὰ
κατὰ πρῶτον εἰς τὸ σχολεῖον εἰσα-
γόμενα μικρὰ παιδιά σχεδὸν οὐδεμί-
αν γνῶσιν ἔχουσι τῶν γραμμάτων
καὶ τῆς ἀναγνώσεως, τῆς γραφῆς
καὶ τῆς ἀριθμήσεως, ἐνῶ ἡδύναντο
πολὺ καλὰ νὰ γνωρίζωσι νὰ ἀναγινώ-
σκωσι, νὰ γράψωσι καὶ νὰ ἀριθμῶσι,
μανθάνοντα παρὰ τῶν γονέων. Τοι-
ουτοτρόπως ἤθελον προσδεύει τὰ παι-
διά ταχύτερον καὶ καλότερον εἰς τὰ
μαθήματα, ἐνῶ τώρα ἀναγκάζονται
ἐν τῷ σχολείῳ νὰ διατρίβωσι τὰ
δύο πρῶτα ἔτη, μανθάνοντα τὰς ἀρ-
χὰς τυχύτας τῆς ἀναγνώσεως, τῆς
γραφῆς καὶ τῆς ἀριθμητικῆς. Τῆς
ἐλλείψεως ταύτης αἰτίαι εἰσιν οἱ γο-
νεῖς, οἵτινες ἀδιαφοροῦσιν ἐντελῶς,
κατόπιν δὲ εἰσάγοντες τὰ τέκνα των
εἰς τὸ σχολεῖον ἀπαιτοῦσι ταχεῖαν

τὴν προόδον αὐτῶν· ἐνῶ ἐν τῷ scho-
λείῳ καὶ διὰ τὰ ἄλλα μαθήματα καὶ
διὰ τὸ ἀμέθοδόν πολλάκις τῆς δι-
δασκαλίας βραδύνουσι πολὺ εἰς τὸ νὰ
μάθωσι τὰ πρῶτα ταῦτα μαθήματα·
καὶ πολλὰ παιδιά μανθάνουσι ταῦτα
μηχανικῶς πως, ἢ μᾶλλον οὐχὶ κα-
λῶς, καὶ προχωροῦντα εἰς τὰς ἀνω-
τέρας τάξεις χωλαίνουσιν εἰς πάντα
τὰ μαθήματα· μετὰ λύπης δὲ ἀνα-
φέρομεν ὅτι καὶ εἰς αὐτάς τὰς κα-
τωτέρας τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ δύνα-
ταί τις νὰ ἀπαντήσῃ μαθητὰς μὴ
δυναμένους νὰ γράψωσιν ὀρθῶς ἀ-
παγγελομένας λέξεις, γράφοντας π.
χ. ἄ ν ο θ ο ς καὶ κ α ρ ο π ὁ ς ἀντὶ
ἄ ν θ ο ς καὶ κ α ρ π ὁ ς. Ἀρκεῖ πλέ-
ον ἢ ἐπιπόλαιος ἐκείνη διδασκαλία·
εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ ἐφιστῶσι καλῶς
τὴν προσοχὴν αὐτῶν οἱ διδάσκον-
τες, σκεπτόμενοι αὐτοὶ καὶ μανθά-
νοντες παρ' ἄλλων μὲ ποῖον τρόπον
δύνανται νὰ διδάσκωσιν ὥς πρέπει
τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν καὶ
αὐτὴν τὴν ἀριθμητικὴν, εἰς τὴν ὁ-
ποίαν ἐπίσης χωλαίνουσιν οἱ μαθη-
ταί. Πρὸ πάντων δὲ ἀπαιτεῖται νὰ
ἔχωσιν ἐπιμέλειαν πολλὴν οἱ διδά-
σκοντες καὶ νὰ μὴ ἀδιαφορῶσι περὶ
τῆς προόδου τῶν μαθητῶν, ἀφ' ἐτέ-
ρου δὲ νὰ προσέχωσι πολὺ μήπως,
παραδίδοντες μαθήματα ἀνώτερα τῶν
δυνάμεων τῶν παιδίων, δὲν καταρ-
θώσωσι νὰ διδάσκωσι τὰ ἀπλούστε-
ρα καὶ χρησιμώτερα καὶ τοιουτοτρό-
πως βλέπωσιν ἀντὶ νὰ ὠφεληθῶσιν.

ἵνα λοιπὸν ταχέως προσδεύωσι καὶ καλῶς τὰ παιδία ἐν τῷ σχολείῳ, εἵνεκ' ἀνάγκῃ ἔπως οἱ γονεῖς διδάσκωσιν εἰς αὐτά. τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀρίθμησην. Ὑποθέτοντες δὲ ὅτι οἱ γονεῖς παραμελεῦσι, τὸ χρέος τῶν τοῦτο διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν γνωρίζουσι μὲ ποῖον τρόπον θὰ διδάξωσι τὰ μαθήματα ταῦτα, θέλομεν φροντίσει νὰ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς τοῦτο ἐδηγίας, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀκολουθῶσι. Συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας ταύτας δεόν νὰ διδάσκωνται τὰ νήπια ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις ὅτε πλέον οἱ γονεῖς δὲν θὰ ἔχωσι τὴν φροντίδα ταύτην· ἐν ὅτῳ δὲ δὲν ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν τοιαῦτα, οὐδ' οἱ γονεῖς φροντίζουσιν, εἵνεκ' ἀνάγκῃ οἱ διδάσκοντες ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσι τῶν παιδαγωγείων νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὀφει τὰς ἐδηγίας ταύτας καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσωσι κατὰ γράμμα. Ἄς μὴ νομίζωσι δὲ οἱ διδάσκοντες ὅτι τὸ χρέος τῶν εἶνε νὰ διδάσκωσιν ἀπλῶς μόνον ἵνα τελειώσωσιν αἱ ὥραι τῶν μαθημάτων καὶ πάλιν ἄς μὴ ἔχη τὴν ιδέαν ἕκαστος ὅτι ὁ ἴδιος γνω-

μαθητῶν, καθὼς πανταχοῦ εἰς πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὁ ἐγωϊσμός ἐλαπτει. Ἰδωμεν λοιπὸν ἐν πρώτοις πῶς πρέπει νὰ διδασκῇ ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ γραφή.

Ἡ διδασκαλία τῆς γραφῆς πρέπει νὰ ἀρχηται καὶ νὰ συμβαδίζῃ μετὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως. Τοῦτο εἶνε πλέον γνωστὸν καὶ ἕκαστος τὴν γνώμην ταύτην ἔχει. Ἀλλὰ πρέπει ἡ διδασκαλία τῶν γραμμάτων νὰ γίνηται ἀπὸ βιβλίου ἐν τύπῳ ὅπως γίνεται τανῦν, καὶ ἀντιγράφοντα νὰ μανθάνωσι τὰ παιδία καὶ τὴν γραφὴν; Οὐχί, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην. Δὲν εἶνε διόλου ἀνάγκη ἀλφαριθμητικοῦ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς γραφῆς, ἀλλ' ἄρκεϊ καὶ εἶνε πολὺ καλότερον νὰ διδάσκωνται τὰ παιδία ἄνευ ἐντύπου βιβλίου διὰ μόνῃς τῆς γραφίδος.

Τὰ ἀλφαριθμητικά τῆς νέας μεθοδου διδάσκωσι τὰ γραμμὰ οἱ εἰκόνων. Εἰς ἕκαστον τῶν πρώτων μαθημάτων προτάσσεται εἰκὼν παριστῶσα ζῷον ἢ πρᾶγμα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γνωστὸν εἰς τὰ μικρὰ παιδία, το δὲ

εἰς τὰς συνιστώσας αὐτὴν ἀπλᾶς φωνάς καὶ θὰ διδαχθῇ ποῖαν ἀπλὴν φωνὴν παριστᾷ ἕκαστον τῶν γραμμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ ὄνομα τοῦ ὑπὸ τῆς εἰκόνος παριστανομένου· ἀκολουθῶς θὰ λάβῃ ἕκαστον τῶν γραμμάτων ἰδιαιτέρως, θὰ συνδέσῃ αὐτὰ πρὸς ἀλλήλα καὶ θὰ σχηματίσῃ ἐκ τῶν γραμμάτων συλλαβὰς καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν τὴν αὐτὴν λέξιν καλῶς καὶ ἄλλως.

Βεβαίως ἡ μέθοδος αὕτη εἶνε πολὺ καλιτέρα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης, καθ' ἣν ἐδιδάσκετο ἡ ἀνάγνωσις μὲ πολὺ φορτικὸν τρόπον καὶ εἰς διάστημα πολλοῦ χρόνου. Ἀλλ' ἔχει καὶ ἡ νέα αὕτη μέθοδος σπουδαίας ἐλλείψεις, διὰ τὰς ὁποίας τὰ παιδία δὲν ἔμπορουν νὰ προσδεύουν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὅσον ἤλπιζέ τις ταχέως καὶ καλῶς. Τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην ἐξεφράσαμεν καὶ ἄλλοτε, νῦν δὲ θέλομεν υποδείξει τὰς ἐλλείψεις καὶ θέλομεν προτείνει ὅπως ἡ διδασκαλία τῆς ἀναγνώσεως γίνηται τοῦ λοιποῦ δι' ἄλλης μεθόδου, ἀνευ ἀλφαριθμητικοῦ, καὶ τὴν μέθοδον ταύτην θέλομεν ἐκθέσει λεπτομερῶς. Τὸ μόνον σπουδαῖον προτέρημα τῆς κατὰ τὴν ἐν χρήσει νῦν μεθόδου διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως παραβληθεῖν πρὸς τὴν κατὰ τὴν παλαιὰν εἶνε ὅτι ἕκαστον γράμμα διδάσκεται μὲ τὴν φωνὴν τὴν ὁποίαν παριστᾷ, ἀπαγγέλλεται δηλονότι ὅπως προφέρεται ἐν ταῖς λέξεσι καὶ οὐχὶ μὲ τὸ

ὄνομά του ἄλφ α ἥ β ἥ τ α κτλ· τὸ δὲ προτέρημα τοῦτο θὰ ἔγῃ καὶ ἡ ὑφ' ἡμῶν προτεινομένη μέθοδος. Ἀλλὰ ποῖαι εἶνε αἱ ἐλλείψεις τῆς κατὰ τὴν ἐν χρήσει μεθόδου διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως; Περὶ τούτων θὰ εἴπωμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ τεύχει.

I. Π.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀρχαίων

Ἑλλήνων (Συνέχεια)

Περὶ γυμναστικῆς.

Εἴπομεν, ὅτι τῆς τῶν νέων παιδείσεως παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν κυριώτερα μέρη ἦσαν τὰ γράμματα, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ γυμναστικὴ. Ἐθεωρεῖτο δὲ αὕτη περισπούδαστος· διότι διὰ τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων ἐγίνοντο τὰ σώματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εὐρωττα, ἰσχυρὰ καὶ εὐτόνα, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ αἱ ψυχαὶ των ἀγαθαί, κατὰ τὴν γνωστὴν παροιμίαν, ὅτι ἐν σώματι ὕγιεῖ ὑπάρχει νοῦς ὕγιης καὶ ψυχὴ ἀνδρώδης.

Κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους ἐγυμνάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐν ὑπαίθρῳ· ὕστερον ὁμοῦς ἐκτίσθησαν ἐπίτηδες χάριν τῆς γυμναστικῆς ἰδιαιτέρως κτίρια, ἅπερ ἐκαλοῦντο γυμνάσια. Αἱ τῶν γυμνασίων περιξί πλευραὶ ἦσαν στοαί, μέρη δὲ τοῦ γυμνασίου

ἦσαν 1) τὸ ἐφηβεῖον, ἐνθα ἐγυμνάζοντο οἱ ἔφηβοι· 2) τὸ κωρυκεῖον, ἐνθα ἐγυμνάζοντο μετὰ κωρύκων, ἦτοι σάκκων δερματίνων καὶ ἄμμου πεπληρωμένων· 3) τὸ κονιστήριον, ἐνθα ἠλείφοντο μετὰ κόνιν· 4) τὸ ψυχρὸν λουτρόν· 5) τὸ ἐλαιοθέσιον, ἐνθα ἠλείφοντο μετὰ ἔλαιον οἱ ἀγωνιζόμενοι· 6) ὁ ψυκτήριος οἶκος· 7) αἱ ἐξέδραι, τόποι εὐρύχωροι μετὰ ἐδρῶν, ἐνθα φιλόσοφοι συνεφιλοσόφουν καὶ ῥήτορες καὶ ἄλλοι ἐλλόγιμοι ἄνδρες συνωμίλουν καὶ συνδιελέγοντο.

Ἐν Ἀθήναις ἦσαν πολλὰ καὶ δημόσια καὶ ἰδιωτικά γυμνάσια, τῶν ὁποίων ὀνομαστότερα ἦσαν τὸ Λύκειον, τὸ Κυνόσαργες, ἡ Ἀκαδημία, καὶ τὸ γυμνάσιον τοῦ Ἀδριανοῦ. ἔτι δὲ καὶ πολλαὶ παλαῖστραι, ἐν αἷς, κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην, ἐγυμνάζοντο ἰδίᾳ οἱ παῖδες.

Ἐπιστάται τῶν γυμνασίων καὶ παλαιστρῶν ἦσαν οἱ γυμνασται καὶ οἱ παιδοτρίβαι, καὶ οἱ μὲν γυμνασται ἐδίδασκον τοὺς νέους θεωρητικῶς τὴν γυμναστικὴν, οἱ δὲ παιδοτρίβαι πρακτικῶς. Ἐφοροὶ δὲ καὶ ἄρχοντες τῶν γυμνασίων ἦσαν αἱ σωφρονισταί, οἱ ὅποιοι ἐπετήρουν τὴν διαγωγὴν τῶν ἀγωνιζομένων καὶ προέτρεπον αὐτοὺς εἰς σωφροσύνην καὶ κοσμιότητα· ἀλλ' ἐξοχώτερος ἄρχων τῶν γυμνασίων ἦτο ὁ λεγόμενος γυμνασιάρχης.

Τὰ ἐν ταῖς γυμνασίαις γινόμενα γυμνάσματα ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα· πέντε ἐξ αὐτῶν, τὰ κυριώτερα, ἦτοι ὁ δρόμος, τὸ ἄλμα, ἡ πάλη, ἡ δισκοβολία καὶ τὸ ἀκόντιον, ὠνομάσθησαν ἑμὸν λαμβανόμενα πένταθλον.

Ὁ δρόμος, ἐνθα ἐγίνετο ὁ δρόμος, ἐλέγετο σταδίων καὶ εἶχε μῆκος ἑξακοσίων ποδῶν· καὶ τὸ μὲν σημεῖον, ἔθεν οἱ δρομεῖς ἠρχίζον νὰ τρέχωσιν ἐλέγετο ἄφεις ἢ ὕσπληγξ ἢ γραμμὴ ἢ βαλβίς, τὸ δὲ σημεῖον, περὶ ὃ ἑκαμπτον οἱ τρέχοντες ἐλέγετο νύσσα ἢ καμπτήρ, τὸ δὲ σημεῖον, ὅπου ἔπαυον τὸν δρόμον, ἐλέγετο τέλος ἢ τέρμα ἢ βατήρ.

Θ. Γ.

ΦΥΣΙΚΑ

Ἀπλανεὺς ἀστέρες.

Εἶδομεν ἄλλοτε ὅτι οἱ ἀπλανεὺς ἀστέρες ὠνομάσθησαν οὕτω, διότι φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὅτι δὲν ἀλλάζουν τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ θέσιν των πρὸς ἀλλήλους, ἂν καὶ κινούνται εἰς τὸ διάστημα μετὰ μεγίστης ταχύτητος καὶ διαγράφουσι παμμεγέθεις κύκλους. Εἶδομεν πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς μεγίστης ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως, δι' ἣν οἱ παμμεγέθεις κύκλοι, τοὺς ὁποίους σχηματίζουν, σιμικρύνονται.

νονται καὶ οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες φαίνονται ἰστάμενοι εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ. Πρὸς τούτοις εἰδομεν ὅτι πάντες οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες φαίνονται περιστρεφόμενοι περὶ τὴν γῆν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνονται προσηλωμένοι, καὶ ὅτι ἡ κίνησις αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς κινήσεως τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς.

Ἵνα δὲ γνωρίζωσι καὶ διακρίνωσιν εὐκόλως τοὺς διαφόρους ἀπλανεῖς ἀστέρας, διήρεσαν αὐτοὺς οἱ ἀστρονόμοι εἰς μεγέθη κατὰ τὸν βῆθμον τῆς λάμψεως αὐτῶν, ὀνομάζοντες πρῶτου μεγέθους τοὺς λαμπροτάτους ἀπλανεῖς ἀστέρας, δευτέρου μεγέθους τοὺς ἥτιτον λαμπροὺς καὶ οὕτω καθέξῃς μέχρι τοῦ δεκάτου ἑκτου μεγέθους. Ἐκ πάντων τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων εἶνε ὁρατοὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ μόνον οἱ τῶν ἑξ πρώτων μεγεθῶν, οἱ δὲ τῶν λοιπῶν δέκα μεγεθῶν εἶνε ὁρατοὶ μόνον διὰ τηλεσκοπίου.

Ἀστέρες πρῶτου μεγέθους εἶνε μόνον δεκαοκτὼ, οἱ ἑξῆς, ὀνομαζόμενοι οἱ πλείστοι καὶ μὲ ἰδιαίτερα ὀνόματα :

1. Σείριος ἢ α τοῦ Μεγάλου Κυνός.
2. ἡ τῆς Νηός (μεταβλητὸς τὴν ἑλάμψιν).
3. Κάνωπας ἢ α τῆς Νηός.
4. α τοῦ Κενταύρου (ὁ π. σγείότατος τῶν ἀπλανῶν).
5. Ἀρκτοῦρος ἢ α τοῦ Βρώτου.

6. Βετελγείζης ἢ α τοῦ Ὁρίωνος.

7. Αἰξ ἢ α τοῦ Ἡνιόχου.

8. Βέγας ἢ α τῆς Λύρας.

9. Προκύων ἢ α τοῦ Μικροῦ Κυνός.

10. Ῥίγελος ἢ β τοῦ Ὁρίωνος.

11. Ἀχερνάρης ἢ α τοῦ Ἡριδανοῦ.

12. Λαμπαδίας ἢ α τοῦ Ταύρου.

13. β τοῦ Κενταύρου.

14. α τοῦ Νοτίου Σταυροῦ.

15. Ἀντάρης ἢ α τοῦ Σκορπίου.

16. Ἀλταίρης ἢ α τοῦ Ἀετοῦ.

17. Στάχυς ἢ α τῆς Παρθένου.

18. Φομαλὼ ἢ α τῶν Νοτίων ἱχθύων.

Ἐκ τῶν ἀστέρων τούτων τοὺς ὁρωμένους ἐν τῷ ἡμετέρῳ οὐρανῷ θὰ γνωρίσωμεν προτελῶς ἐν αὐτῷ, καθὼς καὶ τοὺς ἀστερισμοὺς εἰς οὓς ἀνήκουσιν.

Οἱ τῶν ἑξ πρώτων μεγεθῶν ἀπλανεῖς ἀστέρες, οἱ ὁρατοὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, μόλις ὑπερβαίνουντι τὰς 7, 000, οἱ δὲ τῶν λοιπῶν δέκα μεγεθῶν, οἱ τηλεσκοπικοὶ, ὑπερβαίνουνσι τὰ 100 ἑκατομμύρια· διότι εἰς χωρὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔνθα διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὁρῶνται ἑνὶ μόνον ἀστέρες, διὰ τηλεσκοπίου ὁρῶνται ὑπὲρ τὰς 3000.

Τὸ σύνολον τῶν ἀστέρων τῶν δώδεκα πρώτων μεγεθῶν ὑπερβαίνει τὰ 14 ἑκατομμύρια, τῶν δὲ λοιπῶν τεσσάρων μεγεθῶν οἱ ἀστέρες, παρατηρηθέντες διὰ τῶν νεωστὶ κατα-

σχευασθέντων έντελεστάτων τηλεσκοπίων, είνε πολυπληθέστεροι, καί τὸ σύνολον τῶν ἀστέρων τῶν δεκαῆξ μεγεθῶν ὑπερβαίνει, ὡς εἵπομεν, τὰ 100 ἑκατομμύρια. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων ἑκάστου τῶν δώδεκα πρώτων μεγεθῶν εἶνε ὁ ἑξῆς περίπου.

Ἀστέρες

διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἑρώμενοι

1ου μεγέθους.	18
2ου » . . .	60
3ου » . . .	180
4ου » . . .	500
5ου » . . .	1,600
6ου » . . .	4,800

Ἀστέρες

ὁρώμενοι διὰ τηλεσκοπίων

7ου μεγέθους.	16,000
8ου » . . .	58,000
9ου » . . .	210,000
10ου » . . .	735,000
11ου » . . .	2,570,000
12ου » . . .	9,500,000

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ πέραν τῶν ἀστέρων τοῦ 16 μεγέθους ὑπάρχουσιν ἀπλανεῖς ἀστέρες ἀπειράριθμοι, οἱ ὅποιοι εὐδὲ διὰ τῶν τηλεσκοπίων ὁρῶνται· ἐὰν δέ ποτε ἀνακαλυφθῶσιν ἰσχυρότερα τηλεσκόπια, θὰ ἔχωμεν καὶ ἀστέρας 17ου, 18ου κτλ. μεγέθους.

(Ἔπεται συνέχεια)

I. II.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.

Περὶ ἐλαίας.

B'.

Ὅργώματα καὶ λιπάσματα τῆς ἐλαίας.

Ὅταν φυτεύωνται εἰς τὰς γαῖας, ἔπου ὑπάρχουσιν ἐλαῖαι, ἄλλα εἰς φυτῶν, οἷον ἄμπελοι, γεννήματα ἢ ὄσπρια, δὲν δύνανται αἱ ἐλαῖαι νὰ τρέφονται ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαρκῶς, διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι ὁ θελων νὰ ἔχη καλὰς καὶ ὥραιας ἐλαίας νὰ ἔχη ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς μόνον ἐλαίας· διότι ἡ εἰδικοποίησις τῆς καλλιεργείας παρουσιάζει παντοτε πλεονεκτήματα. Πλὴν τούτου, ἀπαραίτητον εἶναι νὰ δῶν τις εἰς τὰς ἐλαίας κατὰ τὸ θέρος ἐπανειλημμένα σκαλίσματα, διὰ νὰ μὴ ἐξατμισθῇ έντελῶς ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ἀναγκαία εἰς αὐτὰς ὑγρασία. Καὶ ὅταν μὲν αἱ ἐλαῖαι εἶναι πεφυτευμέναι ἐπὶ ἐπιπέδου ἐδάφους, τὰ σκαλίσματα ταῦτα δύνανται καὶ πρέπει νὰ γίνωνται διὰ τοῦ ἀρότρου, ὅταν ἔμωσ ὑπάρχωσιν ἐπὶ ἐδάφους ἐπικλινοῦς, ἀνάγκη νὰ γίνωνται μὲ τὴν δίκιλλαν. Ὅταν τὰ σκαλίσματα ταῦτα γίνονται, ἡ ἐλαία δὲν ὑποφέρει πλεόν ἀπὸ τὴν ξηρασίαν· ὅθεν τὸ ἐν ἔτος θέλει σχηματίσει πολυαρίθμους κλαδίτους, κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος αἱ κλαδίσκοι οὗτοι θέλουσι φέρει εἰς τὸν μίσχον ἑκάστου φύλλου δέκατην ἀνθέων, τὰ ὅποια θέλουσι μεταμορφωθῇ εἰς

καρπὸν ἄρθλονον. Πρὸς τροφήν δὲ τῆς ἐλαίας ὡς λίπασμα δύνανται νὰ χρησιμεύωσι τὰ φύλλα αὐτῆς, τὰ ὅποια πρέπει ἐν ὅτῳ εἶναι πράσινα νὰ παραχώνονται πλησίον εἰς τὴν ῥίζαν τῆς ἐλαίας· ὡσαύτως δὲ αἱ στερεαὶ καὶ ὑγραὶ ὑποστάθμαι τῶν ἐλαιοτριβείων, αἱ ὅποιαί ἀναμιγνύονται μεθ' ὕδατος πρέπει νὰ χύνονται εἰς τὰς ῥίζας τῶν ἐλαιῶν· πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ ὁ πολτός τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιῶν, ὁ ὅστις ἀπριμένει μετὰ τὴν τελευταίαν ἐκ' ἡλψιν αὐτῶν ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις. Ὡς λίπασμα τῆς ἐλαίας πλὴν τῶν εἰρημένων δύνανται νὰ χρησιμεύουν καὶ διάφορα φυτὰ καὶ χόρτα, ἂν ἐν ᾧ εἶναι ἀκόμη πράσινα, παραχώνονται εἰς τὴν ῥίζαν τῆς ἐλαίας, ἔτι δὲ τὰ διάφορα περιττώματα, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀνθρώπων. Ἐν ἐλλείψει δὲ τούτων τῶν λιπασμάτων, δύναται νὰ γείνη ἡ γῆτις καὶ τῶν ἐκπαισμάτων τῶν ἐλαιοφόρων σπόρων, τῶν μαλλίνων ῥακῶν, τῶν ξισμάτων τῶν δερμάτων, τῶν θραυσμάτων τῶν κεράτων καὶ τῶν συντετριμμένων ὀστέων.

Ἐὰν δὲν θέλῃ τις νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐλαίαν τὰ ὀργώματα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀπολυτον ἀνάγκην, ἂν δὲν θέλῃ νὰ τὴν λιπάνῃ θαψιλῶς, ἡ καλλιεργεῖα αὐτῆς θέλει εἶσθαι παντοτε πτωχὴ, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προτιμότερον εἶναι νὰ ἐκρίζωσῃ τις τὰς ἐλαίας καὶ τὰς γαίας αὐτῶν νὰ χρησιμοποίησιν εἰς ἄλλας φυτείας. Ἐὰν ὅμως ἀνῴσκη τις δι' ὀργωμάτων καὶ

καὶ σκαλισμάτων ἐπανειλημμένων νὰ προφυλάξῃ τὴν ἐλαίαν ἀπὸ τὴν ξηρασίαν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τῶν λιπασμῶν πλουσίαν ἐλάστησιν, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ δυνήθωσιν ν' ἀναχαιτίσωσιν οὔτε εἰ σφοδρότεροι ἄνεμοι οὔτε ἡ ἰσχυροτέρα ζέστη, τότε βεβαίως ἡ καλλιέργεια τῆς ἐλαίας δύναται νὰ κατασταθῇ μία ἐκ τῶν πλουσιωτέρων γεωργικῶν καλλιεργειῶν καὶ νὰ διαμένῃ ὡς πολύτιμον στοιχεῖον τῆς εὐτυχίας τινῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων χωρῶν.

Θ. Γ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐρατώ.

Μόλις ἡγέρθη ἀπὸ τὴν κλίνην νέος τις Ἀθηναῖος Χρῖστος Ν... καλούμενος, καὶ ὁ ὑπηρέτης ἔδωκεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοῦ συμβολαιογράφου Χ., δι' ἧς παρεκαλεῖτο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖόν του. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ δημόσιος οὗτος μνημὼν ἔχων χαρακτηρὰ μᾶλλον σοβαρὸν, γράφει πρὸς τὸν Χρῖστον ὁσάκις μόνον πρόκειται περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως. Ἐσπευσε λοιπὸν οὗτος νὰ ὑπακούσῃ.

Ἐλθὼν οὖρου ἐπροσκαλεῖτο, ἀνέβη κλίμακα σχεδὸν ἐτοιμόρροπον τρίζουσαν ὑπὸ πᾶν βῆμα. ὅπως αἱ κλίμακες καὶ τῶν ὀκτῶ τῶν Ἀθηνῶν συμβολαιογραφείων, καὶ εὐθὺς εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κ. Ν... ἐκίθητεν ἐπὶ ἀνακλιντηρίου τρίζοντος καὶ ὑπενδίδοντος οὐχ ἥττον τῶν βατρίδων τὰς ὁποίας ἐπάτησε ποδὸ μικροῦ.

— Έχετε, ηρώτησεν ὁ συμβολαιογράφος Χ... , συγγένισσάν τινα εἰς τὴν Τουρκίαν;

— Συγγένισσαν; ... Ἴσως δὲν καλοεθιμούμαι.

— Τὸ ἐνθυμούμαι ὅμως ἔγω· εἶνε ἀδελφὴ τοῦ πάππου σας. Καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανε χωρὶς ν' ἀφήσῃ διαθήκην, εἰσθε ὁ πλησιέστερος συγγενὴς της. Εἰπέτε μοι λοιπὸν ἐὰν θέλετε νὰ ζητήσητε τὴν κληρονομίαν, ἢ ἐὰν προτιμᾶτε νὰ τὴν ἀφῆσιτε εἰς τοὺς πлагίους συγγενεῖς.

— Καὶ εἶνε σημαντικὴ;

— Περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον γροσίων, ὃ ἐστὶ διακόσαιο καὶ πεντηκοντα χιλιάδες δραχμῶν. Ἴδου τὰ ἔγγραφα.

— Ἀ, ἅ! ἀνέκραξεν ὁ Χαρίλαος· βεβαίως θὰ τὴν ζητήσω. Ναὶ μὲν με κοινοῦνται ν' ἀφήσω τὰς Ἀθήνας τὴν ὥραν ταύτην ὅτε θ' ἀρχίσουν οἱ χοροὶ καὶ τὸ θέατρον, ὅμως...

Καὶ σηκωθείς ἔχωσε τὰ ἔγγραφα εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἀπεχαιρέτισε τὸν συμβολαιογράφον.

— Ὡρα καλὴ, κύριε; Δὲν μ' ἐρωτᾶτε ποῦ θὰ ὑπάγετε νὰ εὑρετε τὴν κληρονομίαν;

— Τῶνόντι· ἀλλὰ δὲν μὲ εἶπετε εἰς τὴν Τουρκίαν;

— Μάλιστα· ἀλλ' ἐὰν ἀποφασίσετε νὰ περιτρέξετε ὅλην τὴν Τουρκίαν ἕως οὗ εὑρετε τὸ μέρος ὅπου ἀπέθανεν ἡ θεῖά σας, ἀμφιβάλλω ἂν θὰ φθάσουν οἱ χρόνοι σας. Σᾶς λέγω λοιπὸν ὅτι ἀπέθανεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

*Τοῦτο, ἀκούσας ὁ Χαρίλαος ἐξῆλθε καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἔπλεεν ἐπὶ τοῦ αἰμνήσου Φάσιος πρὸς τὸν Βόσπορον.

Ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινίαν εἰς τὸ

Σταυροδρόμιον· ὁ δὲ δικηγόρος πρὸς αὐτὸν ἀπετάθη ἐβεβαίωσεν ὅτι ἀδιαφιλονέκτοι ἦσαν οἱ τίτλοι του· ἀλλὰ συνηθῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελειώσωσιν ἀνεπροσκομμάτων αἱ ὑποθέσεις, ἔστωσαν καὶ ἀπλούσταται. Μὴν ὀλέκλῃρος παρῆλθε, καὶ καθ' ἑκάστην, ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου, ἀνεβλάστανον νέαι δυσκολίαι. Εὐκολώτερον ἦτο νὰ κατακτήσῃ τοὺς θησαυροὺς τοῦ κηπουρῶν Ἐσπερίδων, ἢ νὰ λάβῃ τὴν δικαιοματικῶς ἀνήκουσαν αὐτῷ κληρονομίαν, περὶ τὴν ὁποίαν χανδὸν ἐπέκειντο χίλια στόματα. Ἐπειδὴ ὅμως διακόσαιο καὶ πεντηκοντα χιλιάδες δραχμῶν, εἰς τὴν Ἑλλάδα μάλιστα, δὲν εἶνε περιουσία εὐκαταφρόνητος, ἡδημόνει μὲν καὶ ἐστενοχωρεῖτο, ἀλλ' ἐπερίμενε· τὸν δὲ βαθλὸν τῆς ἀδημονίας καὶ στενοχωρίας πρὸς μανθάνομεν ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἐπιστολῇ τὴν ὁποίαν ἔγραψε πρὸς φίλον εἰς Ἀθήνας.

Κωνσταντινούπολις, 6 Δεκεμβρίου 185...

» Θὰ τὸ πιστεύῃς, φίλε μου; Ἐγὼ ὁ αἰετοῦ ἀποστραφεὶς τὸν καπνόν, γρηγορίζω, δὲν ἡξεύρω πόσους ναργιλέδας τὴν ἡμέραν, διὰ νὰ κατορθώσω νὰ διασκεδάσω τὴν στενοχωρίαν μου. Ἴδου ποῦ κατήντησα.

» Τὸ πρῶν, μόλις σηκωθῶ, μὲ παρουσιάζεται καφὲς καὶ τσιμπούκι· οὕτω πως προοιμιᾶζω τὴν ἡμέραν μου· τὴν τελειώνω δὲ μὲ ἐπίλογον ναργελικόν· οἱ καφέδες γεννῶσι καφέδας, τὰ τσιμπούκια διαδέχονται ἄλλα τσιμπούκια, καὶ εἰς τοὺς ναργιλέδας ἔπονται νέοι ναργιλέδες· ὁπλ... νῦν ὅτι ἀρχεῖ νὰ μὲ ἀποκτι... πολιν... μετ' ἡ... ἡ

μείνω ἐδῶ θὰ ὁμιλῶ τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν πολὺ ἐξαιρέτα.

» Πολλάκις πολλοὺς καὶ πολλὰς ἤκουσα εἰς Ἀθῆνας νὰ παραπονῶνται ὅτι μονότονος καὶ ἀηδὴς εἶναι αὐτόσε ὁ βίος· ὁποῖα μωρία! Θέλω νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ, καὶ τότε θὰ πεισθῶσιν ὅτι ὁ βίος τῶν Ἀθηνῶν εἶναι τέρψις καὶ διασκέδασις μεγίστη παραβαλλόμενος πρὸς τὸν βίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅτι εἶνε ἀληθινὴ ποικιλία πρὸς τὴν ἐνταῦθα μονοτονίαν· τὸ κατ' ἐμὲ, ἡ ἀηδία ἐγεννηθῆ, ἀνετράφη καὶ ἀπεθανατίσθη ἐνταῦθα· δὲν συγκατανεύει ποτέ ν' ἀποδημῇ, πρὸς ὥραν τοῦλάχιστον.

» Οἱ ἔμπροσθεν τοὺς ὁποίους συναναστρέφομαι εἶναι βεβαίως τίμιοι καὶ ἀξιόλογοι· χριστιανοί, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλοι ἀμοιράζουσιν ἀλλήλους· εἶδες ἓνα; τοὺς εἶδες ὅλους· ὑπάρχει λοιπὸν ἄλλο τι πλέον μονότονον; Τὸ αὐτὸ λέγω καὶ διὰ τὰς οἰκίας· ὅλοι ἔχουσι τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν, ὅλοι εἶνε κτισμένοι κατὰ τὸ αὐτὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον· αὐλαί, πλῆθος παραθύρων, ἐξῶσται, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τῶν Βυζαντινῶν οἰκημάτων. Τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου καταλύω εἶνε ἀρκετὰ μέγαλον καὶ κομψῶς εὐτρεπισμένον· ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου μου βλέπω τοὺς κήπους τοῦ γείτονος παλατίου τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας καὶ τὸ Βουλγαρικόν

ρήσων, θὰ σὲ ἀποκριθῶ ὅπως μὲ ἀποκρίνεται καὶ ὁ δικηγόρος μου ὅσάκις τὸν ἐξετάζω περὶ τοῦ τέλους τῆς ὑποθέσεώς μου· « ἐντὸς ὀλίγου »· Ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην ἀκούω ἀφότου εἶμαι ἐνταῦθα, κατήντησα νὰ πιστεύσω ὅτι τὸ ἐντὸς ὀλίγου σημαίνει ποτέ.

» Καὶ σεῖς, ἀχάριστοι, ἔχετε τὸν περίπατον τῶν Πατισιῶν, καὶ τὴν δροστοιχίαν τοῦ Παλατίου, καὶ τὸν παράδεισον τῶν ἀνακτόρων, καὶ τὸν βοτανικὸν κήπον τοῦ Γερο-κρητικοῦ Χαϊρέτη, καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ τὴν βιβλιοθήκην, καὶ τοὺς δικηγόρους, καὶ τοὺς ἰατροὺς, καὶ τοὺς χοροὺς τῆς Αὐλῆς, καὶ πάλιν παραπονεῖσθε! ἤθελα νὰ κατεδικάζεσθε νὰ ζήσετε ἐδῶ ἐξ μηνῶς τοῦ χειμῶνος!

» Ναὶ μὲν οἱ γνώριμοί μου μὲ ἐπρόσκάλεσαν καὶ εἰς ἐσπερινὰς συναναστροφὰς καὶ εἰς πολυτελεῆ γεύματα· ὀλίγαι ἀστεϊότητες, πολλὲς γέλως, ὁμιλίας περὶ συναλλαγμάτων καὶ σιτηρῶν καὶ νομισμάτων, εἰς τὰς ὁποίας ἀναμιγνύονται, φεῦ! καὶ τὰ ῥόδινα χεῖλη τοῦ ὡραίου φύλου, ἰδοὺ ἅπαντα ἡ τροφή τῶν συναναστροφῶν τοῦ Σταυροδρομίου. Μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας παρουσίας εἰς τοιαύτας εὐθυμίας ἐνόμισα ὅτι θὰ εὐθύμουν περισσώτερον ἐὰν εἵμενον μονάζων εἰς τὸ δω-

θέλω καὶ νὰ τελειώσω. Πλὴν τοῦτου ἂν ὑποχωρήσω δὲν σὲ φαίνεται ὅτι θέλει προσδεδῆθῃ ἡ φιλοτιμία τῆς πατρίδος μου; ἔγωγ τοῦλάχιστον τοιοῦτό τι φρονῶ, ἐπειδὴ ὁσάκις εἶλαι εἰς τὸ ξένα θεωρῶ ἐμαυτὸν σηματοφόρον τῆς πατρίδος μου.

» Εἰς τὰ Μεγάλα Μνηματα, ὅπου σὺρ-
ρέει ὁ καλὸς καὶ ὁ κακὸς πληθυσμὸς τοῦ
Σταυροπόλεως, ἀπηντητα ἐσχισθὼν ἂν
ἠρωκὸν τινα ἐκ τοῦ γυναικείου φύλου ἦ-
το ὦρα τετάρτη μετὰ μεσημβρίαν, καὶ
τρεῖς ἢ τέσσαρες μουσικοὶ σωροὶ ἔπαιζον
(καὶ πῶς τὰ ἔπαιζον!) τεράχια τῆς
Τραβιάτας, τῆς Νόρμας καὶ τοῦ Νιθού-
κου. Στρεψας τὸ βλέμμα πρὸς τὸ δε-
ξιὸν μέρος, τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν, εἶδον
νέαν, ἥτις μ' ἐφάνη εὐμορφος, καὶ πα-
ρ' αὐτὴν γραῖαν. Ἐνῶ δὲ περιεργαζόμην
αὐτάς, ἡ νέα ὑπερειδίωσε καὶ μ' ἐχαι-
ρέτισε διὰ νεύματος. Ὑπολαθὼν δὲ ὁ
χαιρετισμὸς ἐγένετο πρὸς ἄλλον, ἔστρε-
ψα ὀπισθὲν μου τὴν κεφαλὴν· ἀλλ' οὐ-
δεὶς ἄλλος ἦτον ἐκεῖ πλησίον· ἡ νέα ση-
κωθείσα ἐν τοσούτῳ καὶ ἀναχωροῦσα
ἐμεδίασεν ἐκ νέου, καὶ με προσηγορεύσε
διὰ τῆς δεξιᾶς.

» Ἄν καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
ἤρχόμην καθ' ἑκάστην εἰς τὰ Μεγάλα
Μνηματα, δὲν τὴν εἶδον πλέον ἐπὶ μίαν
ἐβδομάδα. Χθὲς ὁμως τὴν ἀπηντητα τέ-
λος πάντων, καθημένην ὅπου καὶ ὅτε
τὴν ἐπρωτοεἶδον, καὶ σὺντροφον ἔχουσιν
τὴν αὐτὴν γραῖαν. Καὶ πάλιν ὑπερειδί-
αξε, καὶ πάλιν μ' ἐχαιρέτησε διὰ νεύμα-
τος. Κατὰ δυστυχίαν ὁμως δὲν ἤμην
μόνος· ὁ δικηγόρος μου μὲ συνώδεε, καὶ
ἦτον ἀπρεπὲς νὰ τὸν ἀφῇσω· διὸ ἐπέρα-
σα χωρὶς νὰ σταθῶ, ὑποθέσας μόνον ὅτι
ἐχόρευσα ἄλλοτε μετὰ τὴν νέαν αὐτὴν εἰς

Ἀθήνας, καὶ ὅτι προταγορεύουσαί με
ἤθελε νὰ δείξῃ, ὅτι μ' ἐνθυμεῖτο. Ὡστε-
νοχωρῶν διατηρεῖ θανμασίως τὴν μνή-
μην.

» Σὲ βλέπω, φίλε μου, κινοῦντα τὴν
κεφαλὴν καὶ χρομίζοντα . . . Πρὸς τί,
λέγεις, τόσα πολλὰ λόγια διὰ μίαν συ-
νάντησιν; ἔχεις δίκαιον . . . ἀλλὰ γράφων
σε, διασκεδάζω τὴν στενοχωρίαν μου. »

(ἡ περὶ συνείδησιν)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἡ Α. Π.
ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. Γρηγορίου
ἀπῆλθεν εἰς Σουρμένα. Ἀπὸ τίνος
χρονου ἐν Σουρμένοις ἐξακολουθεῖ ἐ-
πικρατοῦσα διαίρεσις τις ἑκα κοινω-
τικῶν τινων ὑποθέσεων. Ἐλπίζομεν,
ὅτι ἡ Α. Π. ἐκ τοῦ συνεγγυς ἐξε-
τάζουσα νῦν τὰ ἐν Σουρμένοις πράγ-
ματα καὶ περὶ τῆς προσηκούσης διερ-
ρυθμίσεως αὐτῶν τὰ δέοντα ἐνεργού-
σα θέλει ἐπαναγάγει αὐτὰ εἰς ὁμαλὴν
κατάστασιν, καθ' ὅσον μάλιστα διὰ
τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ ἐμονοίας μόνον
δύναται νὰ προδεύσῃ καὶ εὐημερή-
σῃ πᾶσα κοινότης. Πιττεύομεν δ' ὅ-
τι καὶ οἱ φιλόμουσοι Σουρμενῖται χά-
ριν τοῦ καλοῦ τῆς πατρίδος αὐτῶν
θέλουσι προθύμως παραδεχθῇ τὴν συν-
διαλλαγὴν καὶ ὑπέρτεροι γινόμενοι
προσωπικῶν ζητημάτων θέλουσιν ἀ-
πεβλέπει μόνον εἰς τὸ συμφέρον τῆς
ἑαυτῶν πατρίδος.

— Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἀφίκετο
εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ ἐπ' ἐσχά-

των ἐκλεγθεὶς Μητροπολίτης τῶν Γρηγοριανῶν Ἀρμενίων τῆς ἐπαρχίας Τραπεζούντος κ. Καρεκὴν Σιρβανσδιάνς. Τὴν Α. Π. ὑπ' ἀρχῆς μετὰ προθυμίας καὶ σεβασμοῦ οἱ ἑνταῦθα Ἀρμένιοι. Ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας εἶχε συρρεύσει πλῆθος λαοῦ, ὅπερ μετὰ τὴν ἀπόβασιν τῆς Α. Π. παρηκολούθησε Αὐτὴν μέχρι τῆς Ἐκκλησίας, ἔνθα κατ' ἀρχάς μετέβη, καὶ ἐκεῖθεν μέχρι τῆς Ἀρμενικῆς Μητροπόλεως, εἰς ἣν κατέλυσεν.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνεχώρησεν ἐν τεύθειν εἰς Ἀμισὸν ὁ ἐκεῖ Μουτεσαρίφης Χ" Χατὰν βέης. Πρὸς τὴν Α. Ε. ἐποίησαντο λιμπράν προπομπὴν αἱ ἐνταῦθα Διοικητικαὶ Ἀρχαί. Συγχρόνως ἀνεχώρησαν καὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἄφειξιν τῆς Α. Ε. συνοδεύσαντες Αὐτὴν ἀξιότιμοι κύριοι, τῶν ὁποίων τὴν ἐξ Ἀμισοῦ ἄφειξιν ἀνηγγείλαμεν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦ προηγουμένου τεύχους ἡμῶν.

— Τῇ παρελθούτῃ Τρίτῃ ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν δια τοῦ Αὐστριακοῦ, τοῦ εἰς Βατούμ ἀποπλεύσαντος, οἱ κ. κ. Κ. Ξανθόπουλος, Διευθυντὴς τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἡμετέρας πόλεως, καὶ Π. Κωνσταντινίδης, Διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Ἀστικῆς Σχολῆς, κατευθυνόμενοι δι' Ὁδησοῦ εἰς Βιέννην.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις ἱκανῶν σχολείων τῶν πέριξ χωρίων ἐπὶ παρουσίᾳ ἐξεταστικῶν ἐπιτρόπων ἀποσταλειαῶν ὑπὸ τοῦ Φιλικπαιδευτικοῦ Συλλόγου

« Ξενοφῶντος », ἥτοι τῆς Σαμάρουξας ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κ. κ. Σ. Χ. Κούση καὶ Θ. Γραμματικοπούλου, τοῦ Πολίτα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. κ. Γ. Τζουλιάδου, τῆς Κιθαραίνης ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Γ. Γιαννηκαπάνη, καὶ τῆς Ὀλάτσης ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κ. κ. Γρ. Παπαδοπούλου καὶ Εὐκλ. Ἱεροκλέους, τῆς Χωλομάνας ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κ. κ. Γεωρ. Μιχαηλίδου καὶ Γ. Δαμιανίδου.

— Ἐν δὲ τῇ παρελθούτῃ ἐξδομάδι εἶχον γείνει αἱ ἐξετάσεις τοῦ σχολείου Ἀγριδίου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Γρ. Παπαδοπούλου, τοῦ Κανλικᾶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κ. κ. Εὐκλ. Ἱεροκλέους καὶ Ἰγνατίου Εὐθυβούλου καὶ τοῦ Κογκᾶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Χαρ. Λευίτου.

— Ἐξ ἀνταποκρίσεως τοῦ Νεολόγου μανθάνομεν, ὅτι ἐν Κοτυώροις πρὸ ἡμερῶν ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις τῆς ἐκεῖ Ψωμιαδεῖου ἑλληνικῆς Σχολῆς, ἣτις διευθύνεται ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου κ. Ἰωάννου Σακελλαρίδου, καὶ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ παρθεναγωγείου· κατεφάνη δὲ ἐκ τῶν ἐξετάσεων τούτων, ὅτι τὰ ἐκπαιδευτήρια ταῦτα προσήνεγκον καρποὺς ἀξίους τῆς ἱκανότητος τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Τὸ λυπηρὸν ὅμως εἶναι ὅτι ἐν Κοτυώροις, καθὰ φαίνεται, ἐπικρατεῖ ἡ ἀπαιτία, ἢ μετὰ τὴν μεταξὺ τοῦ συμπολιτῶν σύμπνοια καὶ ὁμόνοια καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως ταύτης πάσχουσιν οἰκονομι-

κῶς, ἀφ' οὗ ὁ Διευθυντὴς τῆς Ψωμιαδεῖου Σχολῆς ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῇ ἔνεκα τῆς μὴ πληρωμῆς τῶν ἀπὸ τριετίας καθυστερουμένων μισθῶν του καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τούτων διὰ τῆς δικαστικῆς ἑδοῦ. Εὐχόμεθα ὅπως πνεῦμα συνδιαλλαγῆς καὶ ἑμονοίας ἐπικρατήσαν ἐν Κοτιώροις ἐπενέγκῃ τὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν τῶν ἐκεῖ Σχολείων διότι διὰ μὲν τῆς ἑμονοίας πάντοτε ἐπέρχεται καὶ μείζων εὐπορία εἰς τὰ Σχολεῖα, διὰ δὲ τῆς χρηματικῆς εὐπορίας κατορθοῦται εὐκολώτερον καὶ ἡ ἐσωτερικὴ βελτίωσις καὶ προαγωγὴ αὐτῶν.

— Μετ' εὐχαριστήτεως ἀναγγέλλομεν, ὅτι ἀπὸ τίνος χρόνου ἤρξατο πάλιν ἡ δι' ἀμαξῶν μεταβίβασις ἐντεῦθεν εἰς Τσεβιζλίκιον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Τραπεζοῦντα τῶν βουλομένων ν' ἀπέρχωνται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον καὶ νὰ ἐπανέρχωνται αὖθις ἐκεῖθεν, ἐπαινοῦμεν δὲ τὸν συντελοῦντα διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς συγκοινωνίας Δερβῆς ἐφέντην, γραμματέα ἐν τῷ ἐνταῦθα Διοικητηρίῳ. Αἱ ἀναχωρήσεις καὶ ἀφίξεις τῶν ἀμαξῶν τούτων γίνονται καθ' ἑκάστην πρωΐαν. Ὁ σταθμὸς δὲ αὐτῶν εἶναι τὸ χάνιον τοῦ κ. Λεμλογλου τὸ παρὰ τὸν δημόσιον καὶ τὸν ἀντικρὺ τοῦ Τηλεγραφείου.

— Ἀναγινώσκοντες ἐν τῷ Νεολόγῳ τὰ ἑξῆς.

Ὁ ἐν Λειψία τῆς Γερμανίας τὰς διατριβὰς ποιούμενος λόγιος ὁμογενὴς κ. Δ. Η. Οἰκονομίδης ἐξεπόντησεν ἀρτίως τὴν μεθόδον Συντακτικὴν τῆς γερμανικῆς γλώσσης, ἐκ σελίδων ὑπερδιακοσίων ὑπερβαλόντων καὶ ἐν προλόγῳ συνοπτικῶ περιέχον ἀληθεῖς λόγους. ὧν ἔνεκα τὸ συντακτικὸν αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ φερέπονος φιλόλογος. Καίτοι πρὸ τῶν ἀρχῶν ἔτι τοῦ αἰῶνος τούτου ἐγκριτότατα κατενόησαν οἱ ἀναγεννώμενοι Ἕλληνες τὴν ἀνάγκην τῆς γερμανικῆς γλώσσης, ὡς ταμείου ἀνεξαντλήτου πρὸς κατάληψιν τῶν ἀρχαίων κλασικῶν τε καὶ μῆθησυσκῶν καὶ τοι ἔκτοτε ἐγράφησαν γραμματικαὶ τινες καὶ συντακτικαὶ καὶ λεξικά χάριν τῶν ἐλλήνων σπουδαστῶν, τελευταῖον δὲ οὗτοι εὗρον πρόχειρους καὶ τὰς γαλλικὰς μεθόδους πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἀπαραιτήτου ἤδη καταστάσεως πλουσίας, ἐπιστημονικῆς καὶ φιλοσοφικωτάτης γερμανικῆς γλώσσης, δμως τὸ ἔργον τοῦ κ. Δ. Η. Οἰκονομίδου οὐ μόνον οὐδὲ μὴ εἶνε περιττὸν, ἀλλὰ καὶ ἐγκρίτως ἐπεφάνη πρὸς ἀναπλήρωσιν μεγάλης ἐλλείψεως καὶ ἰκανῶν ἀτελειῶν προγενεστέρων μεθόδων.

Τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην ἐπικυροῖ ἡ τοῦ βιβλίου προσεκτικὴ ἐξέτασις συντεθεὲς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὴν τοῖς Ἕλλησιν ἀναγνώσταις καὶ σπουδασταῖς γνωστὴν μέθοδον καὶ τάξιν συντακτικοῦ, τὸ προκείμενον ἔργον, μὴ ἀποπλανώμενον εἰς ἀπεράντους λεπτομερείας, ὧν βρίθκει καὶ ἡ γερμανικὴ ἴσα σχεδὸν τῇ ἐλληνικῇ, περιέχει πᾶν τὸ κυρίως οὐσιώδες καὶ χρήσιμον θεωρητικῶς ἐφαρμοζόμενον πρακτικῶς ἐπὶ κατὰλλήλων παρεντεθειμένων θεμάτων καὶ μικρῶν τινων ἐν τῷ μεταξύ διαλόγων. Συνελόντι εἰπεῖν, οἱ τῆς γερμανικῆς φωνῆς ἐφιέμενοι Ἕλληνες διὰ τοῦ συντακτικοῦ τούτου θὰ τύχωσι τοῦ ποθομένου ἐν βραχεὶ χρόνῳ, δι' ἀτενοῦς προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας δυνάμενοι νὰ κατισχύσωσι τῶν ἄλλως εὐαλῶτων δυσχερειῶν τῆς γερμανικῆς γλώσσης.

τέρψ ἀφίκετο

ὁ ἐπ' ἐσγὰ